DEN DANSKE ØKONOMISKE SITUATION

Ledigheden blandt de arbejdsløshedsforsikrede har frem til august været en del mindre end sidste år, men siden da har antallet af arbejdsløse i år været en smule større end i 1964. Ledighedsniveauet er fremdeles meget lavt, men der er næppe tvivl om, at den beskedne stigning, der har kunnet konstateres, er udtryk for, at stigningstakten i den økonomiske aktivitet nu er noget mindre end tidligere på året.

TABEL 1

Den gennemsnitlige ledighed efter de ugentlige opgørelser

	Arbejdsmænd		Byggefag		Andre mænd		Kvinder		I alt	
	1000 ledige	pct.	1000 ledige	pct.	1000 ledige	pct.	1000 ledige	pct.	1000 ledige	pct.
1. kvartal 1964	31.0	12.4	2.0	5.2	6.9	2.3	3.7	1.9	43.6	5.6
1. kvartal 1965	20.9	8.4	1.4	3.5	4.4	1.4	2.5	1.3	29.2	3.7
2. kvartal 1964	5.8	2.3	0.3	0.7	2.5	0.8	1.8	1.0	10.4	1.3
2. kvartal 1965	2.9	1.1	0.2	0.5	1.5	0.5	1.1	0.6	5.7	0.7
3. kvartal 1964	2.9	1.1	0.1	0.3	1.6	0.5	1.1	0.5	5.7	0.7
3. kvartal 1965	2.8	1.1	0.1	0.3	1.4	0.4	1.0	0.5	5.3	0.7

Som følge af den svagt stigende ledighed vokser også den samlede beskæftigelse langsommere end hidtil. For 1965 under ét vil tilvæksten i forhold til 1964 næppe blive mere end omkring 22.000 personer eller knapt 2,9 pct. mod ca. 3,1 pct. fra 1963 til 1964. Inden for byerhvervene vil stigningen dog blive lidt kraftigere, formentlig næsten 4 pct., svarende til ca. 29.000 personer. Af denne tilvækst skyldes omkring 80 pct. tilgangen til arbejdsstyrken, resten den reducerede ledighed.

TABEL 2

Gennemsnitlig beskæftigelse og ledighed 1. kvt. 1964–3. kvt. 1965

1000 personer	1. kvt. 1964	2. kvt. 1964	3. kvt. 1964	4. kvt. 1964	1. kvt. 1965	2. kvt. 1965	3. kvt. 1965
Antal arbejdsløshedsforsikrede	779	780	786	794	797	798	800
Antal ledige	44	10	6	15	29	6	5
Antal beskæftigede	735	770	780	779	768	792	795

Da de arbejdsløshedsforsikrede skønsmæssigt udgør omkring halvdelen af byerhvervenes samlede arbejdsstyrke, excl. selvstændige næringsdrivende

m. v., skulle tilvæksten inden for dette område blive hen ved 45.000 personer eller omtrent lige så stor som fra 1963 til 1964. Af denne tilgang skyldes ca. 20 pct. den fortsatte afvandring fra landbruget, hvis arbejdsstyrke (fast og løs medhjælp) ved februar-tællingen i år viste en nedgang på ca. 7.000 personer i forhold til sidste år, og ved juli-tællingen en nedgang på ca. 13.000 personer.

Industriens beskæftigelse synes at være steget relativt svagere end byerhvervenes samlede beskæftigelse, og stigningen har været stærkest i årets første måneder. Dette svarer til udviklingen i industriens omsætning af egne varer, der i 1. kvartal steg med ca. 18 pct. i forhold til 1964, medens stigningen for 2. kvartal kun var ca. 7. pct. Mængdeindekset for industrien, der ikke omfatter skibsværfterne, den grafiske industri samt forskellige andre, mindre industrier, steg fra 1. kvartal 1964 til 1. kvartal 1965 med ca. 15 pct., men for 2. kvartal udgjorde stigningen kun ca. 1 pct. Ved vurderingen heraf må det tages i betragtning, at den økonomiske vækst forøgedes stærkt gennem den første del af 1964, men selv med dette forbehold synes stigningstakten i industriproduktionen at være aftagende. Udviklingen var dog langt fra ens for de forskellige industrier. Således viste jern- og metalindustrien fremdeles en betydelig vækst. For 3. kvartal tyder konjunkturbarometerets oplysninger på, at afsætningsvilkårene har udviklet sig lidt mindre gunstigt end forventet, hvorfor der er sket en vis utilsigtet lageropbygning. Formentlig under indtryk heraf vurderes også udviklingen i den resterende del af 1965 med nogen forsigtighed, og dette gælder også afsætningsforholdene på hjemmemarkedet, der i årets første halvdel vurderedes – og blev – relativt gunstige. Det kan i denne forbindelse nævnes, at aktiekurserne siden maj har været faldende. En af det statistiske departement offentliggjort undersøgelse over investeringsplanerne for 1965 for virksomheder, der beskæftiger 20 arbejdere eller derover, viser, at investeringsniveauet i indeværende år kun forventes at ligge ca. 4 pct. højere end sidste år, mod en stigning fra 1963 til 1964 på ca. 18 pct. Fra 1962 til 1963 var der tale om en nedgang på ca. 10 pct., men i de to foregående år forøgedes investeringerne med 10 resp. 20 pct. For det samlede antal virksomheder, der har givet oplysning om deres investeringsplaner [1]), forventes en stigning i byggeinvesteringer m. v. på ca. 11 pct., i maskininvesteringerne på ca. 7 pct., medens der for andre investeringsformer forventes en ret betydelig nedgang sammenlignet med 1964. En kraftig investeringsstigning forventes navnlig inden for transportmiddelindustrien (36 pct.), træ- og møbelindustrien (22 pct.), papir- og grafisk industri (19 pct.) og jern- og metalindustrien (13 pct.). Inden for tekstilindustrien forventes investeringerne at falde med 22 pct. og inden for fodtøjs- og beklædningsindustrien med 38 pct.

[1]) Disse virksomheder beskæftiger tilsammen omtrent tre fjerdedele af industriens samlede arbejdsstyrke.

For byggeriets vedkommende foreligger indtil nu kun mere udførlige oplysninger for 1. halvår af 1965. I alt steg det begyndte etageareal med knapt 2 pct. i forhold til 1964, og denne stigning vedrørte alene boligbyggeriet samt opførelsen af fabrikker og værksteder.[1])

TABEL 3

Byggevirksomheden i 1. halvår. – Hele landet

1000 m²	Påbegyndelser		Fuldførelser		Igangværende ult. halvåret	
	1964	1965	1964	1965	1964	1965
Beboelsesejendomme	2290	2509	1739	1928	4127	4996
Erhvervsejendomme	1679	1565	1207	1338	2524	2691
Fabrikker m. v.	831	902	652	783	1497	1688
Avlsbygn. v. landbrug ...	359	285	149	203	289	219
Kontor- og butiksejend...	187	175	209	161	363	446
Andre erhvervsejend.	302	203	197	191	375	338
Ikke-erhvervsejendomme	357	325	190	218	1027	1183
Tilsammen	4326	4399	3136	3484	7678	8870

For andre kategorier af nybyggeri var der tale om større eller mindre nedgange – for landbrugsbyggeriet på ikke mindre end ca. 20 pct. Det samlede igangværende byggeri lå ved årets begyndelse ca. 23 pct. højere end ved begyndelsen af 1964, og trods en betydelig vækst i fuldførelserne i løbet af 1. halvår 1965, var det igangværende byggeri ved udgangen af juni måned dog ca. 15 pct. større end på samme tidspunkt sidste år. På baggrund af den fortsatte stigning i den effektive rente må den trods alt ikke helt ubetydelige stigning i det påbegyndte boligbyggeri forekomme overraskende. En opdeling af byggeriet efter finansieringsforholdene viser imidlertid en meget forskellig udvikling fra de enkelte byggekategorier. Inden for området »Byer m. v.«, der omfatter hovedstadsområdet, provinsbyerne med forstæder samt 76 landkommuner med bymæssig bebyggelse, steg antallet af påbegyndte lejligheder fra 1. halvår 1964 til 1. halvår 1965 med godt 9 pct. til ca. 18.600 lejligheder. For de sociale boligselskabers vedkommende var der imidlertid tale om en forøgelse på godt 43 pct. eller godt 1.600 lejligheder. Det private ustøttede byggeri steg derimod kun med godt 3 pct. – ca. 380 lejligheder – og denne stigning vedrørte alene parcelhusbyggeriet, idet igangsættelserne af nyt privat, ustøttet etagebyggeri faldt med ca. 24 pct. – ca. 550 lejligheder. Det kan formentlig med nogen ret hævdes, at kun denne sidste gruppe under de nuværende forhold fuldt ud vil være følsom over for en stigning i den effektive rente, idet de øvrige grupper gen-

[1]) En foreløbig opgørelse over byggevirksomheden i »Byer m. v.« viser en nedgang i det påbegyndte etageareal i 3. kvartal på ca. 16 pct. i forhold til sidste år. For fabrikker og værksteder var der tale om en stigning på ca. 15 pct., for de øvrige byggekategorier et større eller mindre fald – for boligbyggeriet under ét således på ca. 30 pct.

nem tilskud eller fradrag delvis kompenseres herfor. Med gennemførelsen af de vedtagne begrænsninger i realkreditinstitutternes långivning pr. 1. juli må man imidlertid forvente, at der også mere generelt vil blive tale om en vis nedgang i det påbegyndte byggeri.

TABEL 4

Boligbyggeriet i større byområder[1])

Antal lejligheder	Påbegyndt		Fuldført		Under opførelse ult. måneden	
	1964	1965	1964	1965	1964	1965
Januar	1120	853	1137	841	22.424	24.280
Februar	714	668	1156	964	21.980	23.981
Marts	2158	2572	1627	1840	22.491	24.656
April	1523	1540	883	1133	23.149	24.965
Maj	1181	928	730	1227	23.596	24.662
Juni	1486	3367	1799	1651	23.247	26.318
Juli	1149	862	1233	800	23.155	23.527
August	1465	936	1088	978	26.359	26.312
September	2087	1333	2353	2359	23.244	25.214

[1]) Hovedstatsområdet samt 18 provinsbyer med forstæder.

De foreliggende oplysninger om det påbegyndte boligbyggeri i de større byområder siden lånebegrænsningens ikrafttræden viser en betydelig nedgang sammenlignet med 1964. På den anden side har de registrerede påbegyndelser inden for dette område i de senere måneder vist så betydelige udsving, at en nærmere vurdering heraf næppe kan foretages.

TABEL 5

Indeks for detailomsætningen, 1961 = 100

	Nærings- og nydelsesmidler			Beklædning m. v.			Andre forbrugsvarer			I alt butikshandel		
	1964	1965	Stign. %	1964	1965	Stign. %	1964	1965	Stign. %	1964	1965	Stign. %
Løbende priser:												
Jan.-febr.	117	124	6.0	107	114	6.5	107	120	12.1	113	121	7.1
Marts-april	125	139	11.2	99	116	17.2	108	130	20.4	117	132	12.8
Maj-juni	130	144	10.8	124	135	8.9	116	132	13.8	127	140	10.2
Juli-august	134	149	11.2	116	128	10.3	127	144	13.4	129	144	11.6

Detailomsætningen har siden marts-april ligget 10–13 pct. højere end sidste år, målt i løbende priser, dog således at stigningen for såvel beklædningsvarer som for andre forbrugsvarer har været aftagende gennem året. Når hensyn tages til den indtrufne prisstigning kan det skønsmæssigt anslås, at den samlede omsætning siden de forcerede indkøb i begyndelsen af foråret i forbindelse med de indførte afgiftsforhøjelser næppe er blevet for-

øget med mere end 2–3 pct. Antallet af nyindregistrerede personbiler, der i 1. halvår lå på samme niveau som sidste år – omkring 52.500 stk. – har i 3. kvartal ligget ca. 34 pct. lavere end sidste år og godt 20 pct. lavere end i 1963. Alt i alt synes det samlede private forbrug i første halvdel af 1965 ikke at være blevet forøget med meget mere end 3–4 pct. målt i faste priser. Samtidig må pengeindkomsterne antages at være steget med omkring 15 pct. i forhold til 1964. Prisniveauet er skønsmæssigt steget med ca. 6 pct. Da den direkte beskatning næppe er forøget med meget mere end

TABEL 6

Reguleringspristallet

Januar 1963=100	Oktober 1964	Januar 1965	April 1965	Juli 1965	Oktober 1965
Fødevarer	107.5	108.8	111.3	115.3	116.5
Klæder, fodtøj, vask	102.9	103.5	105.0	104.6	106.2
Brændsel, belysning	108.3	110.9	113.0	113.2	114.0
Anskaffelse og vedligholdelse af varige forbrugsgoder	103.2	104.3	104.9	105.6	106.1
Spiritus, tobak, restaurationsbesøg	104.7	105.3	106.5	109.7	110.7
Transport	104.6	104.7	105.6	108.3	109.6
Forskellige varer og tjenester	109.4	113.0	117.8	121.9	124.4
Varer og tjenester i alt	106.3	107.7	109.9	112.5	113.9
Boligbenyttelse	104.4	109.2	109.2	109.2	109.2
Tilsammen	106.0	107.9	109.8	112.0	113.2

svarende til en formindskelse af pengeindkomsterne med måske 3 pct., skulle de disponible realindkomster være steget med hen ved 6 pct., omtrent dobbelt så meget som stigningen i forbruget. Den omstændighed, at en række forbrugsdispositioner – køb af fast ejendom, indskud i lejlighed m. v. – ikke omfattes af de foreliggende statistiske oplysninger, kan rumme en del af forklaringen. Selv med forbehold herfor, forekommer stigningen i det private forbrug meget beskeden.

Også prisniveauet synes nu at stige lidt langsommere end hidtil. Reguleringspristallet, der siden begyndelsen af året er steget med omkring 2 pct. i kvartalet, viser fra juli til oktober kun en stigning på ca. 1 pct. Af den samlede stigning fra juli til oktober på 1,2 points skyldes ca. 0,4 points prisstigninger på fødevarer – væsentligst som følge af de i september gennemførte forhøjelser af hjemmemarkedspriserne på animalske produkter – ca. 0,3 points skyldes prisopgang på forskellige varer og tjenester og ca. 0,2 points forklares ved prisstigninger på klæder, fodtøj og vask. Udviklingen i pristallet er i væsentligt omfang bestemt af priserne på fødevarer samt på »forskellige andre varer og tjenester«, der indgår i beregningen med en vægt på tilsammen ca. 47 pct. Disse to poster har hidtil vist langt den stærkeste

stigning. Fra oktober 1964 til oktober 1965 er det samlede pristal steget med 6,8 pct., men stigningen i fødevarepriserne har været ca. 8,4 pct., og for tjenesteydelserne m. v. gik priserne op med 13,7 pct. Boligudgiften, der kun reguleres med januarpristallet, steg med 4,6 pct., brændselsposten med 5,3 pct. og udgiften til spiritus, tobak m. v. med 5,7 pct. Når hensyn tages til de enkelte budgetposters vægt ved pristallets beregning, har prisstigningerne på fødevarer og tjenesteydelser betydet en stigning i det samlede pristal på 4,5 pct. eller ca. 2/3 af den samlede stigning. Boligudgiftens regulering har tilsvarende medført en forhøjelse af pristallet på 0,7 pct.

Oktober-pristallet medfører ingen dyrtidsregulering. Den næste dyrtidsportion – skønsmæssigt henved 800 mill. kr. – vil blive udløst ved et pristal på 114,5 points, eller efter en stigning på 1,25 points i forhold til det nuværende niveau. Da reguleringen af huslejeposten i januar 1965 må antages at medføre en stigning i pristallet på op mod 1 points, reduceres spillerummet til ca. 0,3 points. Betragtes alene vare- og tjenesteposterne, har stigningen fra kvartal til kvartal siden efteråret 1963 imidlertid været væsentligt større.

Engrospriserne for importerede varer steg svagt i løbet af foråret, men ligger nu på samme niveau som i årets første måneder og ca. 1 pct. højere end sidste år. Derimod viste indekset for danske varer en stigning fra 1. til 2. kvartal i år på ca. 3 pct., men siden da har niveauet været nogenlunde uændret. For 3. kvartal under ét ligger priserne på danske varer ca. 5 pct. højere end i samme periode sidste år. Stigningen har navnlig været udtalt for forbrugsvarernes vedkommende, der fra 1. til 3. kvartal i år er steget med ca. 3 pct., medens produktionsmiddelpriserne kun er steget med knapt 1 pct. Forbrugsvarepriserne ligger nu ca. 5 pct. højere end sidste år, medens der for produktionsmidlernes vedkommende kun er tale om en stigning på ca. 3 pct. Med den lidt langsommere stigningstakt i den økonomiske akti-

TABEL 7

Vareimporten januar–september

Mill. kr.	1963	1964	1965
Korn	164	322	268
Andre landbrugsråvarer	639	759	741
Industrielle råvarer	2334	2874	3392
Brændsel	1365	1450	1430
Halvfabrikata	1357	1634	1761
Maskiner	1851	2172	2413
Skibe og fly	177	314	408
Motorkøretøjer m. v.	768	1010	1061
Andre forarbejdede varer	1376	1743	2031
Nærings- og nydelsesmidler	679	830	928
I alt	10710	13108	14433

vitet er fulgt en langsommere vækst i importen. I alt udgjorde den samlede vareimport for de første tre kvartaler af 1965 ca. 14.430 mill. kr., en stigning i forhold til samme periode sidste år på ca. 1.325 mill. kr. eller ca. 10 pct., mod en stigning fra 1963 til 1964 på ca. 22 pct.

Importen af korn ligger som følge af den betydelige høst i 1964 fortsat lavt. Såvel importen af industrielle råvarer som af maskiner m. v. viser siden midten af foråret en langsommere stigningstakt, til dels som følge af den afsvækkede investeringskonjunktur. Alt i alt udgjorde vareimporten i 3. kvartal i år ca. 4.550 mill. kr. mod ca. 5.020 mill. kr. i 2. kvartal og ca. 4.865 mill. kr. i 1. kvartal.

TABEL 8

Procentvis ændring i vareimporten

Mill. kr.	2. kvartal 1963–64	3. kvartal 1963–64	4. kvartal 1963–64	1. kvartal 1964–65	2. kvartal 1964–65	3. kvartal 1964–65
Korn	68	152	−41	−42	−9	−5
Andre landbrugsråvarer	6	22	4	−1	−4	−3
Industrielle råvarer	23	18	33	29	17	9
Brændsel	5	−8	13	−7	−6	12
Halvfabrikata	22	20	25	17	2	5
Maskiner	25	16	36	15	8	10
Skibe og fly	298	18	91	123	9	23
Motorkøretøjer m. v.	32	39	38	44	−12	−13
Andre forarbejdede varer	31	27	24	28	13	11
Nærings- og nydelsesmidler	25	16	2	3	10	24
I alt	26	18	24	17	6	8

Den samlede vareeksport udgjorde i de første tre kvartaler af 1965 ca. 11.320 mill. kr., en stigning i forhold til samme periode sidste år på ca. 11 pct. Medens helhedsindtrykket af eksportudviklingen i 2. kvartal var, at de seneste års stigningstakt stort set opretholdtes, har der i 3. kvartal været tale om en væsentligt mindre vækst.

Industrieksporten, excl. nye og brugte skibe, der gennem de senere år og frem til sommeren 1965 er blevet forøget med 15–18 pct. årligt, viser for 3. kvartal kun en fremgang på 8 pct., og denne stærkt reducerede vækst gælder for langt de fleste varer. Et forhold, som tidligere har medført pludselige ændringer i eksportens stigningstakt, nemlig meget store enkeltleverancer, synes ikke at have spillet nogen rolle i den nuværende situation. Den engelske særtold har haft en vis betydning, men det er i øvrigt karakteristisk, at en reduceret vækst – eller nedgang – har præget udviklingen i industrieksporten til en lang række lande, hvorunder de fleste hovedmarkeder, bortset fra Nordamerika. Formentlig har omkostningsstigningerne her i landet spillet en vis rolle, men den forholdsvis rolige prisudvikling siden foråret tyder på, at også efterspørgselsforholdene i udlandet har haft afgørende betydning.

TABEL 9

Vareexporten januar–september

Mill. kr.	1964	1965
Landbrugsvarer	4805	5068
Fiskeprodukter	425	489
Nærings- og nydelsesmidler	264	224
Olie, oliekager m. v.	252	343
Medicinalvarer	158	171
Andre kemiske produkter	350	392
Maskiner, instrumenter	1700	1997
Møbler	180	218
Andre trævarer	152	170
Tekstil, beklædning	429	461
Transportmidler	362	540
Metalvarer	339	396
Andre varer	789	850
I alt	10205	11319

TABEL 10

Procentvis ændring i exporten af industrivarer

	2. kvartal 1963–64	3. kvartal 1963-64	4. kvartal 1963–64	1. kvartal 1964–65	2. kvartal 1964–65	3. kvartal 1964–65
Nærings- og nydelsesmidler	41	62	3	−8	−23	−13
Olie, oliekager m. v.	−5	15	20	25	55	33
Medicinalvarer	23	18	7	–	19	6
Andre kemiske produkter	26	4	13	14	8	14
Maskiner, instrumenter	7	11	22	23	23	7
Møbler	44	15	34	25	15	24
Andre trævarer	15	17	10	16	15	6
Tekstil og beklædning	33	22	19	12	3	8
Metalvarer	20	14	26	25	22	4
Transportmidler	−58	−16	188	52	117	2
Industriexport i alt, excl. nye og brugte skibe	18	17	17	16	15	8

TABEL 11

Landbrugsexporten januar–september

Mill. kr.	1964	1965
Svin, bacon, flæsk	1516	1491
Hornkvæg, okse- og kalvekød	690	712
Smør	544	563
Ost	288	283
Æg	63	59
Slagtet fjerkræ	188	149
Konserves	676	807
Korn	42	128
Andre landbrugsvarer	798	876
I alt	4805	5068

TABEL 12

Procentvis ændring i exporten af forskellige landbrugsvarer

	2. kvartal 1963–64	3. kvartal 1963–64	4. kvartal 1963–64	1. kvartal 1964–65	2. kvartal 1964–65	3. kvartal 1964–65
Svin, bacon og flæsk	19	12	−1	−8	3	1
Hornkvæg, okse- og kalvekød	−12	1	14	−3	−3	17
Smør	1	13	16	6	8	−3
Ost	2	5	7	−5	8	−8
Æg	−47	−40	−37	−21	16	−7
Slagtet fjerkræ	8	12	3	−13	−34	−14
Konserves	−5	13	24	33	7	21

Landbrugseksporten viser fortsat en ret beskeden vækst, og for en del varer har der i 3. kvartal i år været tale om et fald i forhold til 1964. Kun konserveseksporten stiger stadig stærkt.

Betalingsbalancen, der nu foreligger opgjort for 1. halvår af 1965, viser et underskud på handelsbalancen på ca. 1.750 mill. kr. – ca. 75 mill. kr. større end i 1964, men da nettoindtægterne ved fragt, turisme m. v. er steget med ca. 60 mill. kr., har underskuddet på de løbende poster under ét kun været ca. 15 mill. kr. større end i fjor. Medens den offentlige og private låntagning i udlandet sidste år var så stor, at valutabeholdningen kunne forøges trods et betydeligt underskud i den løbende samhandel med udlandet, har dette ikke været tilfældet i 1965. Som følge heraf er national-

TABEL 13

Betalingsbalancen

Mill. kr.	1963	1964		1965
	1. halvår	1. halvår	2. halvår	1. halvår
Vareimport i alt, c. i. f.	7169	8934	9192	9934
heraf udgift til søfragt på: danske skibe	60	65	75	80
udenlandske skibe	335	420	415	440
I alt udgifter til søfragt	395	485	490	520
Vareimport, f. o. b.	6774	8449	8702	9414
Vareexport, f. o. b.	6320	6768	7770	7659
Nettovareexport, f. o. b.	−454	−1681	−932	−1755
Fragtindtægter, netto	255	265	300	290
Rejseindtægter, netto	36	33	172	42
Renter, udbytter, netto	−20	−25	−40	−35
Øvrige varer og tjenester, netto	135	215	325	250
Ændring i nettostilling over for udlandet	−48	−1193	−175	−1208
heraf: Nationalbanken	465	274	877	−1093
Private banker	240	−36	−327	202
Større erhvervsvirksomheder	40	−625	−706	−244
Stat og kommune	−587	−563	108	96
Statusændring i øvrigt, samt mangler	−206	−243	−127	−169

TABEL 14

Netto-valutastillingen ult. kvartalet

Mill. kr.	2. kvt.	3. kvt.	4. kvt.	1. kvt.	2. kvt.	3. kvt.
Nationalbanken	3014	3413	3901	3375	2798	2673
Forretningsbankerne	−395	−415	−730	−518	−419	−417
I alt	2619	2998	3171	2857	2379	2526

bankens udenlandske nettogæld steget stærkt, samtidig med at der har været en mindre nedgang – ca. 240 mill. kr. – i valutareserven. Ved udgangen af 1. halvår udgjorde den for nationalbanken og forretningsbankerne under ét ca. 2380 mill. kr. Siden august har valutabeholdningen været stigende, og ved udgangen af 3. kvartal udgjorde den ca. 2.525 mill. kr. Den indtrufne forbedring forklares overvejende ved ekstraordinære kapitalbevægelser. Den fortsatte nedgang i de private bankers udenlandske nettogæld har betydet, at også deres likviditet er blevet stærkt forbedret. Hertil kommer, at medens stigningen i bankernes indlån har ligget på nogenlunde samme niveau som sidste år, har udlånene siden foråret været væsentligt lavere. For de tre første kvartaler under ét steg indlånene i 1964 med ca. 1.075 mill. kr. og i 1965 med ca. 1.185 mill. kr. Udlånene forøgedes i samme periode med ca. 1.675 mill. kr. i 1964 mod kun ca. 1.140

TABEL 15

Forretningsbankernes likviditet ultimo kvartalet

Mill. kr.	2. kvartal 1964	3. kvartal 1964	2. kvartal 1965	3. kvartal 1965
Mellemværende med nationalbanken:				
Tilgodehavende:				
Folio	216	163	204	166
Indlånsbeviser	616	715	553	776
Kreditbeviser	21	19	78	88
I alt	853	897	835	1030
Gæld:				
Belåning af veksler	184	112	120	51
Belåning af andre værdipapirer	664	305	653	389
Lån mod statsgaranti	12	12	11	12
Kontokurant	374	412	573	482
I alt	1234	841	1357	934
Nettostilling over for nationalbanken	−381	56	−522	96
Mellemværende med udlandet:				
Tilgodehavende	828	718	1080	1184
Gæld	1223	1133	1499	1331
Nettostilling over for udlandet	−395	−415	−419	−147
Tilsammen	−776	−359	−941	−59

mill. kr. i år. For april og juli kvartal alene udgjorde stigningen i bankernes udlån ca. 1.240 mill. kr. i 1964, men kun ca. 430 mill. kr. i år. Indlånene steg i samme periode med ca. 885 mill. kr. resp. ca. 1.215 mill. kr. Som følge heraf er også bankernes nettostilling overfor nationalbanken blevet forbedret.

På obligationsmarkedet har der fremdeles været en betydelig tilgang. I alt udgjorde nettoudbuddet af obligationer fra kredit- og hypotekforeninger samt realkreditinstitutter i 3. kvartal ca. 2.020 mill. kr. mod ca. 1195 mill. kr. i samme periode sidste år. I 1. og 2. kvartal i år var nettoudbuddet ca. 1260 mill. kr. resp. ca. 1.715 mill. kr. Når bortses fra marts og juni måned, hvor obligationsudbuddet var usædvanligt stort – ca. 535 mill. kr. resp. ca. 925 mill. kr. – var den månedlige tilgang i 1. halvår af størrelsesorden 350–400 mill. kr. mod 660–690 mill. kr. i 3. kvartal. Den effektive rente stiger fortsat om end i lidt langsommere tempo end hidtil.

H. K.

26. 11. 1965.